

Mijn verhaal

Ik wil jullie meenemen in mijn verhaal en jullie vertellen hoe het is om op te groeien met een ouder waarbij sprake is van ernstige psychiatrische problematiek. Ik ben namelijk een 'kopp- kind'.

Ik ben geboren in het voorjaar van 1984. Uit het huwelijk van mijn ouders ben ik het enige kind. Mijn vader heeft uit zijn eerste huwelijk twee kinderen, mijn zogeheten half- broer en half- zus. Mijn 'verwekking' is met mystiek omgeven aangezien mijn moeder verklaarde niet vruchtbaar te zijn vanwege een eerder opgelopen hernia en mijn vader geloofde ook dat dit daadwerkelijk onvruchtbaarheid tot gevolg had. Misschien een wat plastische introductie maar het geeft wel weer hoe mijn start was. Mijn vader wilde geen kinderen meer en mijn moeder had gezegd 'onvruchtbaar' te zijn. Niet dus.

Desalniettemin heb ik het idee dat ik, zeker door mijn moeder, zeer gewenst was en gek genoeg voel ik dat, tot op de dag van vandaag, nog steeds. In mijn hele prille begin heb ik samen met mijn moeder veel in het ziekenhuis gelegen. Niet omdat ik allerlei dingen mankeerde maar mijn moeder wel. Later, toen ik niet meer mee mocht bij opnames, ben ik bij mijn vader verbleven die mij, op zijn beurt, veelal onderbracht in zijn netwerk. Mijn vader had destijds een full- time baan als leraar en kon daardoor niet voor mij zorgen. De opnames waren toen nog van lichamelijke aard.

Het moet de zomer van 1990 zijn geweest. Ons huishouden kenmerkte zich door altijd wijn op tafel, Braziliaanse muziek uit de speakers en uitgedrukte peuken in de asbak. Maar daar stonden ze plotseling voor mijn neus. Een heel bataljon aan ambulancebroeders met een brancard. Door tante Suus, uit ons appartementengebouw, werd ik bij mijn hand gepakt en meegenomen. Ik was in blinde paniek. 'wat was er aan de hand?' 'is alles goed met mijn papa en mama?' en 'waar is mama?'. En dat was de eerste van de 20 zelfmoordpogingen die nog zouden volgen. Een hele voorraad oxazepam ingenomen samen met alcohol en ik was erbij. Net zoals ik bij de andere 20 pogingen in meer- en- mindere mate getuige zou zijn. Een hysterische periode volgde wat aaneengeschakeld was van opnames in de psychiatrie en mijn moeder bezoeken op de gesloten afdeling. Dood is wat ze zo graag wilde maar altijd, net niet helemaal lukte.

Wanneer we weer thuis waren volgde een tijd van zwijgen. Mijn vader die boos was op mijn moeder en ik die niets liever wilde dan een 'normale' thuissituatie. Een moeder die na school op mij wachtte met thee en koekjes. Dat laatste was er overigens wel alleen had zij een fles sherry in haar hand en ik de thee en de koekjes. Dat zwijgen voelde voor mij als een zware belasting waardoor ik al jong geleerd heb te compenseren. Ik leidde af en zorgde voor het licht in de ondoordringbare duisternis die er was bij ons thuis. Niks anders als verschrikkelijke herinneringen aan een tijd die voor een kind de mooiste periode moet zijn.

's Avonds in mijn bed ging ik op 'stand- by' wanneer het geruzie doorging in de woonkamer. Mijn eigen fantasiewereld hield mij de been. Een wereld waarin alles 'normaal' was. Zo tekende ik als meisje eindeloos woonkamers met een trap, een tafel en stoelen eromheen. Gewoon omdat dat mijn perceptie was van normaal. En altijd viel ik in slaap met de gedachte 'als ik morgen wakker word dan is alles anders en normaal'. Maar dat bleek niet het geval.

Zo heb ik door de loop der jaren een antipathie ontwikkelt tegen rolstoelen en elektrische wagens. Die had mijn moeder namelijk ook. Ik zeg altijd gekscherend tegen mijn vriend 'wanneer jij in een rolstoel komt huur je maar een leuke verpleegster in maar ik loop er niet achter'. Pure armoe vind ik dat. De elektrische wagen nam mijn moeder overal mee naar toe. Zo naaide zij extra grote winterjassen zodat zij, tussen haar benen, een krat sherry kon vervoeren zonder dat het opviel. En wanneer we uit eten gingen mocht ze van mijn vader geen 'irish coffee'. Als we dan naar huis fietsten verdween ze met haar wagen naar het dichtstbijzijnde terras om deze alsnog te drinken. Met als gevolg dat we haar kwijt waren en de politie haar oppikte in de plaatselijke kinderboerderij waar zij lag te slapen op een bankje. "irish- coffee Kees" grappen mijn zus en ik nog wel eens als we samen herinneringen ophalen aan vroeger. Een zin die bij ons beide herinneringen oproept waar we, tot op de dag van vandaag, kippenvel van krijgen.

Jammer genoeg ben ik weinig opgegroeid met mijn broer en zus. Ondanks de omgangsregeling die er was manipuleerde mijn moeder de situatie zo erg dat mijn broer en zus niet meer wilden komen. Verschrikkelijk vond ik dat, zij waren mijn enige en gevoelsmatig laatste strohalm. Wanneer zij er wel waren en weer weggingen was ik een week ontregeld. Omdat als zij er waren het even allemaal meer normaal leek dan anders.

Ik ging ook regelmatig langs bij een zusje van mijn moeder in Groningen. Heerlijk vond ik dat. Dat was, bij uitstek, de plek waar ik kind kon zijn. Kon genieten, mij geen zorgen hoefde te maken. Ik koesterde altijd de wens dat zij mij zouden adopteren en voor mij zouden zorgen. Dit werd echter onmogelijk gemaakt door mijn moeder die alle banden verbrak met haar familie waardoor ik dat ook kwijtraakte.

Naarmate ik ouder werd, werd mij ook steeds meer duidelijk dat mijn moeder niet goed was. Altijd de situatie manipuleerde en volledig naar haar hand wist te zetten. Borderline persoonlijkheidsstoornis noemden ze het. De enige veiligheid die ik als kind leerde was dat er elke dag opnieuw onveiligheid was. Geen dag was hetzelfde. Ik leerde boven mijn moeder te gaan staan, ik 'pikte' niet meer wat zij deed. Als klein meisje kon dat nog maar eenmaal ouder niet meer. Voor mij was het als klein kind helder dat ik zo niet wilde zijn. Dat is jarenlang mijn mantra geweest. Ik vocht terug, zowel letterlijk als figuurlijk. Ik heb mijzelf, als jong meisje, geleerd te dealen met haar gekte. Wanneer zij zichzelf auto-mutileerde en dit aan mij liet zien was ik van binnen van streek maar van buiten lachte ik haar uit. Belachelijk vond ik het en gekscherend merkte ik dan op 'je moet het een keer goed doen dan zijn we overal van af'. Maar diep van binnen wilde ik alleen maar dat er voor mij gezorgd werd, dat ik kind kon zijn, mij geen zorgen hoefde te maken over haar. Dat er iemand was geweest, die mij op had gepakt en had gezegd "en nu ga ik voor jou zorgen". We hebben overigens als gezin wel eens systeemtherapie gehad maar toen de desbetreffende therapeut zei dat wij 'een stelletje eigenheimers waren' ben ik nooit meer geweest. Er waren genoeg mensen maar niemand kon iets doen of wilde iets doen.

Stiekem denk ik ook dat ik was teruggegaan naar huis. Het in de gaten houden van mijn gekke, gestoorde moeder leverde mij ook controle en een zekere mate van beïnvloedbaarheid op. Mijn vader kon het ook allemaal niet meer, die wist zichzelf net aan staande te houden en voelde zich niet bij machte mijn belangen te behartigen in ons idiote gekke huishouden.

Op 25 augustus 1998 is mijn moeder gestorven. Geen zelfdoding maar wel een lichaam wat 'op' was. Aan de vooravond ging zij weer voor een 'bed- op- recept' naar het psychiatrisch ziekenhuis. Ik wuifde haar weg want 'opgeruimd stond netjes'. Mijn moeder benadrukte dat

ik haar gedag moest zeggen wat ik uiteindelijk schoorvoetend gedaan heb. Tegen mijn vader zei ze “Kees, morgen ben ik er misschien niet meer”. Die nacht is zij gestorven.

Ik kan nu ook veel lachen om vroeger en de idiote situaties waarin ik mij heb bevonden. Zo wil ik jullie nog even meenemen naar de avondvierdaagse. Een jaarlijks terugkerend evenement. Bij ons in de tuin werd limonade verstrekt aan mijn klasgenoten. Daar had mijn moeder zich voor opgegeven. Ik was zo trots op haar en dat ze eindelijk mee ‘participeerde’ zoals zoveel ouders dat deden, een beetje meer luizenmoeder zou zijn, jullie wel bekend. Je wilt als kind zo graag trots zijn op je moeder. Maar niks was minder waar. Jullie voelen hem mogelijk al aankomen maar mijn klasgenoten kregen limonade van mijn top- less moeder. Gekkgheid en vreselijk gênant maar zo was het wel. Afgelopen jaar liep ik deze voor het eerst met mijn zoon en er werd limonade uitgedeeld voor mijn ouderlijk huis en ik zag haar gewoon weer staan en gek genoeg durfde ik bijna niet te kijken.

En nu sta ik hier voor jullie dit te vertellen, met klotsende oksels en klamme handen. Maar ik sta er wel. 25 augustus is voor mij een feestdag, een dag waarop ik het leven vier. Want wat hou ik van het leven. Ik omarm het en geniet van elk moment en in het bijzonder van mijn eigen lieve kinderen. Er gaat geen dag voorbij dat ik er niet even aan denk en mij bevrijd voel van alle ellende, tot op de dag van vandaag.

Jarenlang heb ik dit onderdrukt en gevoelens weggestopt. Want dat was wat ik mijzelf geleerd heb. Mede door mijn opleiding heb ik geleerd te praten, te gillen, te schreeuwen en heel veel te huilen. De trauma’s zijn onder controle mede dankzij EMDR, wat ik ook een hele periode heb gehad. En nog ga ik regelmatig langs bij mijn psycholoog want, zo zeg ik altijd, je auto breng je ook een keer per jaar naar de garage. Maar eerlijkheid gebied mij te zeggen dat dit mij voor de rest van mijn leven getekend heeft en dat ik er elke dag mee moet ‘dealen’.

Ik voel mij bevoorrecht voor een doelgroep te mogen werken zoals mijzelf. Ik snap kinderen, ik voel ze aan en ik weet wat onveiligheid is. Ik heb een drive om de belangen van kinderen te behartigen en ik denk, mede door mijn eigen ervaring, goed te weten en aan te voelen wat kinderen nodig hebben. Want kinderen ontnemen om kind te zijn is het ergste wat er is. Maar een kind ontnemen bij een ouder te zijn die psychiatrisch is, is minstens zo erg want uiteindelijk wil elk kind bij zijn ouders blijven, hoe gek ze ook zijn. Ik denk en vind dat het belangrijk is wanneer er voldoende aandacht is voor zulke kinderen. Ondanks de politie die soms dagelijks bij ons thuis kwamen vroeg er nooit iemand hoe het met mij ging. Ik had het erg fijn gevonden wanneer er een hulpverlener was geweest die aan mij had gevraagd hoe het nou ‘echt’ met mij ging... zonder direct een uithuisplaatsing op zijn of haar vizier te hebben. Ik ben nog steeds van mening dat de hulpverlening die er was, politie, mijn school en de psychiatrie, ernstig tekort zijn geschoten. Achter mijn moeder ging namelijk een gezin schuil, met kind. Het was fijn geweest als er aandacht was geweest voor mij. Gewoon zitten en luisteren. Ik denk dat dát voor mij een wereld van verschil had gemaakt.